

Spis treści

Wstęp

Wprowadzenie.

Ciało jako praźródło kultury obyczajowej – istota, uwarunkowania, typologie, funkcje

1. Ciało i cielesność (w aspekcie antropologii biologicznej a antropologii filozoficznej i pedagogiki) jako praźródło i płaszczyzna kształtowania się obyczajowości
2. Istota kultury obyczajowej i jej uwarunkowania
3. Zwyczaje, obyczaje, obrzędy, rytuały – określenie pojęć i ich typologii
Znaczenia pojęć
Typologia obyczajów i obrzędów
4. Funkcje obyczajowości

Rozdział I.

Obyczajowość dotycząca cielesności człowieka

1. Kult ciała i młodości a starość
2. Dominujące wzory kobiety i mężczyzny
3. Praktyki związane z higieną i troską o urodę
4. Modny ubiór
5. Tatuaż – moda czy ekstremalna potrzeba zmiany wyglądu ciała?
6. Piercing – jedna z najstarszych form obyczajowych zdobienia ciała

Rozdział II.

Obyczajowość związana z potrzebami bytowymi człowieka

1. Obyczajowość związana z zaspokajaniem potrzeby schronienia
2. Bezrobocie, bezdomność i emigracje zarobkowe
3. Tradycja i nowoczesność w sposobie odżywiania
4. Współcześni konsumenci i ich obyczajowość kształtowana przez supermarkety i centra handlowe

Rozdział III.

Obyczajowość dotycząca wartości witalnych (zdrowie i seks)

1. Nowe obyczaje związane z troską o zdrowie
Praktyki obyczajowe związane z troską o zdrowie
2. Otyłość
3. Obyczajowość związana z seksem
Seks zimny, gorący i ludyczny
Seks płatny i nietypowy
4. Trzecia płeć
5. Manifestowana i ukrywana obyczajowość homoseksualizmu

Rozdział IV.

Spoleczne oblicza obyczajowości świeckiej

1. Relikty obyczajowe historycznych kultur w Polsce

- Relikty kultury szlacheckiej
- Echa obyczajowości żydowskiej
- 2. Zanikające formy współczesnej obyczajowości
 - Jarmarki, targi, stragany odpustowe – relikty zanikającej obyczajowości?
 - Obyczajowość kultywowana przez Ochotniczą Straż Pożarną
- 3. Współczesne zwyczaje i obyczaje związane z hobby i rekreacją
 - Turnieje rycerskie
 - Żeglarstwo
 - Zwyczaje łowieckie
- 4. Domowe formy świeckiego życia towarzyskiego
- 5. Clubbing jako nobilitująca forma życia towarzyskiego młodzieży
- 6. Plotka w życiu towarzyskim

Rozdział V.

Współczesna obyczajowość o charakterze religijno-świeckim

- 1. Renesans zarzuconej obyczajowości religijnej
 - Egzorcyzmy
 - Pielgrzymki
- 2. Zmiany w obyczajowości świąteczno-religijnej
 - Zmiany w obyczajach i obrzędach tzw. świąt nakazanych
- 3. Współczesna obyczajowość związana ze świeckim świętowaniem
 - Karnawał
 - Andrzejki
 - Mikołajki
- 4. Stare i nowe formy obyczajowe czczenia pamięci osób i „naszych młodszych braci”
 - Święto zmarłych a Halloween
 - Pojednanie człowieka z naturą (cmentarze dla zwierząt)
- 5. Zwyczaje i obrzędy przejścia
 - Narodziny dziecka, chrzest i I Komunia
 - Obrzędowość ślubna i weselna
 - Zaręczyny
 - Ceremonie ślubne i związane z nimi najnowsze zwyczaje
 - Wesele
 - Obyczaje związane ze śmiercią i pochówkiem

Rozdział VI.

Obyczajowość młodego pokolenia jako poszukiwanie własnej drogi życiowej (od idealów do patologii)

- 1. Współczesny *savoir-vivre* i zasady komunikacji niewerbalnej
 - Pozdrowienia i zwroty grzecznościowe
 - Zasady komunikacji niewerbalnej
- 2. Dawne ideały i wzory zachowania w nowej szacie
 - Ideały i obyczajowość harcerzy
 - Wspólnoty religijne
 - New Age jako alternatywna wizja życia
- 3. Zachowania patologiczne pod wpływem używek w subkulturach młodzieżowych
 - Zachowanie pod wpływem używek
 - Patologiczne zachowania w subkulturach młodzieżowych

4. Obyczajowość kultywowana i kreowana przez szkoły i uniwersytety oraz placówki kultury

Rozdział VII

Obyczajowość życia artystycznego, naukowego, politycznego i religijnego

1. Zwyczaje o obyczaje w środowisku artystycznym i naukowym
Układanie stosunków interpersonalnym w pracy
Premiera teatralna i towarzyszące jej zwyczaje
Jubileusze, benefisy i inne wyrazy uznania
Nasilające się zjawiska patologii w życiu naukowym
2. Pluralizm i koniunkturalizm jako główne cechy obyczajowości w życiu społeczno-politycznym
3. Trudne problemy Kościoła i zmian w religijności wiernych
Synkretyzm ponowoczesnej religijności
Religia (e) – między fundamentalizmem a liberalizmem
Różne oblicza religijności i towarzysząca im obyczajowość
Wielkopański styl życia duchowego
Zmiany w Kościele i obrzędowości pod wpływem różnorodnych nurtów rewizjonistyczno-reformatorskich i charyzmatycznych

Podsumowanie

Globalny charakter ponowoczesnej obyczajowości kreowanej przez media

Polecane lektury uzupełniające

Bibliografia